

Γύζης υπέκυψε στο χρησμό της. ***

‘Ο Νικόλαος Γύζης είχε τη συνήθεια να καταγράφει τις σκέψεις του σε σημειωματάρια. Ίδου μερικές που τον χαρακτηρίζουν άρκετά:

—Φυλάττου από τους ανθρώπους που έχουν κρύα μάτια, εις τα χείλη των οποίων δεν άνθει ο γέλωσ και των οποίων το πρόσωπον εινε άχρόν.

—Παντού ίδιος εινε ο χρόνος. ‘Η Φύσις ύφαινει με το ένα χέρι, και με το άλλο ξεσχιζει».

—Τί άλλόκοτον εις το στάδιον της ζωής να νικά ο Θάνατος !».

—‘Εκείνος που έχει άδειες τσέπες, ουτε με χαρτιά, ουτε με την αγάπη πρέπει να καταπιάνεται».

—‘Η αγάπη εινε αύρα ερχομένη από τον Παράδεισον. ‘Η αληθινή αγάπη εινε άγνή ως η αύγή και σιωπηλή ως ο τάφος».

‘Η εργατικότητα του Νικ. Γύζη ήταν τρομερή. Μέσα στο άτελέ του συχνά αποημιονότανε. Έσχεδιάζε, έξωγραφίζε, έρεμβάζε — άλλη μορφή της καλλιτεχνικής εργασίας αυτή—δέν άφαινε το πνεύμα του άργο.

—Έβράδυνασε ; έλεγε στη γυναίκα του. ‘Ανάθεμα στο ήλεκτροκόμ ! Ένόμιζα πως ήταν ακόμα μέρα.

—Όλα τά έβλεπε με τα μάτια της Τέχνης.

Κάποτε, περπατώντας στην έξοχη, έσκυψε κι’ έσκυψε ένα μακροστέλεχος άγοριούλιουδο :

—Θά ίδιητε, ελπε, τί θά γίνη αύτό !...

Και την άλλη μέρα έσχεδιάσε, επί τη βάσει του άνθους, ένα θαυμάσιο κύπελλο.

‘Η επιδεξιότης του στις διάφορες εκδηλώσεις της Τέχνης ήταν μοναδική.

—‘Ο ζωγράφος, έλεγε, πρέπει να τά ξέρη όλα. ‘Η ζω ή ε λ ν ε μ ί α !

Σ’ ένα μαθητή του, ο όποιος δέν φαινότανε να έχη έξαιρετικό ταλέντο, ο Διδάσκαλος έλεγε χαμογελώντας :

—‘Εχω την ιδέα, ότι στη φιλολογία θά ενδοκιμησής περισσότερο.

Κάποτε, ένας αυτοσχέδιος θεατρικός συγγραφέας του ειπε ότι έγραψε δύο δράματα και τον παρακάλεσε να του πη τη γνώμη του.

—Σάς έφερα το χειρόγραφο του ενός έργου μου, του ειπε και του το παρέδωσε. ‘Αμα τό διαβάσετε αύτό, θά σάς φέρω τό άλλο.

‘Επειτα από λίγες μέρες, ο Τηνακός καλλιτέχνης επιστρέφοντας τό δραματικό χειρόγραφο στον άνοσιον συγγραφέα, του ειπε :

—Προτιμώ το ά λ λ ο !

Γιά να καταλάβη κανείς τη μετροφροσύνη του Νικ. Γύζη, άρκει να θυμηθί τί έλεγε λίγο πριν πεθάνει :

—Τ ό ρ α μπορώ πειά να σχεδιάζω !

Και όταν τό έλεγε αύτό, είχε ζωγραφίσει την «Εαρινή Συμφωνία», τον «Όλυμπιονίκη», τη «Δόξα των Ψαράν», τη «Βαυαρία» και τόσα άλλα άριστουργήματα.

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΗ ΚΑΝΕΙΣ ΤΗ ΜΕΤΡΟΦΡΟΣΥΝΗ ΤΟΥ ΝΙΚ. ΓΥΖΗ, ΑΡΚΕΙ ΝΑ ΘΥΜΗΘΗ ΤΙ ΕΛΕΓΕ ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΠΕΘΑΝΕΙ :

—Τ ό ρ α μπορώ πειά να σχεδιάζω !

Και όταν τό έλεγε αύτό, είχε ζωγραφίσει την «Εαρινή Συμφωνία», τον «Όλυμπιονίκη», τη «Δόξα των Ψαράν», τη «Βαυαρία» και τόσα άλλα άριστουργήματα.

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

ΠΟΣΟ ΑΙΜΑ ΧΥΘΗΚΕ ΓΙΑ ΕΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΙ

“Όλα σχεδόν τα περίφημα διαμάντια έχουν την ιστορία τους. “Ετσι ο «Σάχη», ο όποιος, πριν από την οσοική επανάσταση βρισκόταν στο θησαυροφυλάκιο του Τσάρου της Ρωσίας, αποτελούσε τό ώραιότερο κόσμημα του Πέρσου ηγεμόνος Ναδιρ—Σάχ. “Ενας στρατιώτης όμως του τον έκλεψε και έφυγε παίρνοντάς τον μαζί του.

“Αλλά δολοφονήθηκε από τρεις ‘Αρμενίους αδελφούς την ώρα άκριβώς που διαπραγματευόταν να πουλήση τό διαμάντι σ’ έναν κομμιατοπόλη. Για να φτιάξουν τό μυστικό τους κρυφό οι τρεις άδελφοί έσκότωσαν και τον κομμιατοπόλη. “Υστερα όμως ο μεγαλύτερος από τους τρεις ‘Αρμενίηδες δηλητηρίασε τους δύο αδελφούς του και έτσι έμεινε αυτός μόνος κύριος του πολυτίμου διαμαντιού. Τότε, για να πουλήση τον θησαυρό του, άποφάσισε να πάη στην Ρωσία, όπου πράγματι ή αυτοκράτειρα Αικατερίνη Β’ αγόρασε τό διαμάντι για δύο εκατομμύρια χρυσά ρούβλια.

“Ωστόσο και ο ‘Αρμενίος αυτός δέν χάθηκε πολύ τά πλούτη του. “Υστερα από δύο χρόνια τον έδηλητηρίασε ο γαμπρός του και έγινε κάτοχος της περιουσίας του !...

ΑΠ’ ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

‘Ο καρδινάλιος Πρενουνγκέντι και οι...άγιοι. Τό επίτιμβιο του Σαρδαναπάλου. Πώς άνηγγέλη στον Λουδοβίκο ΙΣΤ’ ή έκθρονίσαις του. ‘Ο οσασίς του αυτοκράτορος Αύγουστου. ‘Οπου ο Αύγουστος βρίσκει τό μάστορά του. ‘Η τερατολογία των Γασκώνων. ‘Ανεκδοτά του Σουίφτ, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Μιά μέρα, ενώ ο καρδινάλιος Προυνγκέντι ήταν άρρωστος από κρεββάτι, άκουσε να σημάνουν δίλες μαζί ή καμπάνες των ναών.

—Τί, έχομε καμμά γιορτή αύθιο ; ρώτησε.

—‘Οχι, του άπάντησαν, αλλά πρόκειται να άνακηρυχθούν άγιοι πέντε κληρικοί.

Και του άνάφεραν τά όνόματά τους.

‘Ο καρδινάλιος, ο όποιος σμενίζεταν πολύ από τη νεότητά του με τους έν λόγω κληρικούς, χαμογέλασε κι’ ειπε :

—Τί να σάς πώ. Αυτοί οι καινούργιοι άγιοι με κάνουν ν’ άμφιβάλω και για τους παλιούς...

‘Επάνω στον τάφο του Σαρδαναπάλου χαράχτηκε μετά τό θάνατό του και κατ’ εντολήν του, ή έξής επιγραφή :

«‘Ο Σαρδαναπάλος ύπήρξε γλετζές και φιλήδονος, έξησε δέν έτσι πάρα πολύ, μέσα σε λίγον καιρό. Διαβάτη, πίνε, τρώγε, διασκεδάσε, γιατί όλα τ’ άλλα δέν άξίζουν τίποτε».

‘Οταν ο Μ. ‘Αλέξανδρος διάβασε τό επίτιμβιο αυτό, έξέφρασε την άηδία και την περιφροσύνη του.

Κατά τη Γαλλική ‘Επανάστασι ο τότε εισαγγελεύς του επαναστατικού δικαστηρίου έξοσιοδοτήη να άναγγελη στον Λουδοβίκο ΙΣΤ’ την έκπτώσι του από τό θρόνο του.

‘Ο εισαγγελεύς παρουσιάστηκε τό βασιλέα και του μίλησε ως έξης :

—Μάθετε ότι δέν ειστε πειά βασιλεύς. Να μά ώραία ύκαρία για να γίνετε πολίτης. Παρηγορηθήτε όμως γιατί τό πέσιμο και όλων των άλλων βασιλέων εινε τόσο προσεχές, όσο και τό πέσιμο των φύλων.

Σημειωτέον ότι την εποχή εκείνη ήταν μήνας Σεπτέμβριος.

Οι αυλικοί του αυτοκράτορος Αύγουστου του παρουσίασαν κάποτε ένα νεαρό “Ελληνα, ο όποιος του έμιασε καταπληκτικά.

‘Ο αυτοκράτορ, αφού τον κτύπησε προσεχτικά, θέλοντας να άστευήη τον ρώτησε άν... ή μητέρα του είχε ζήσει ποτέ στη Ρώμη.

—‘Οχι, αποκρίθηκε ο έξυπνος “Ελληνη με έτοιμότητα, αλλά... ο πατέρας μου πέρασε άλλοτε πολλά χρόνια εδώ !.

Μιά μέρα ένας Παρισινός κι’ ένας Γασκώνος ήρθαν σε λογομαχία και πάστηκαν στά γέρα. Πριν προφτάσουν όμως να... άλληλοχειρονηθούν, κατέφθασαν μερικοί διαβάτες, οι όποιοι τους έχωριαν.

—Νά τώχης χάρι, ειπε τότε ο Γασκώνος στον αντίπαλό του, γιατί με βρήκες άπάνω στις καλές μου. ‘Αλλιώς θά σε πετύδασ στον άέρα τόσο ψηλά, ώστε θά σ’ έτρωγαν ή μάγες πριν προφτάσεις να πέσις στη γή !...

‘Ο περίφημος για τό πνεύμα του ‘Αγγλος Ιεροκήρυξ και συγγραφέας Σουίφτ μιλώντας μία μέρα από τον άμβωνα, ειπε :

—‘Υπάρχουν τρία είδη ύπεροφίας : ή ύπεροφία της καταγωγής, ή ύπεροφία της ειτυχίας και ή ύπεροφία του πνεύματος. Θα παραλείψω την τελευταία, γιατί δέν ύπάρχει... κανένας μεταξύ των άκροταμών μου, που να μπορώ να τον κατηγορήσω για τέτοιο... έλάτωμα !...

Μιά μέρα ενώ ο Σουίφτ περιπατούσε μαζί με δύο φίλους του, σταμάτησε και κωτούσε ένα δέντρο που είχε άρχιση να ξεραίνεται από την κορμηή. Οι φίλοι του, τότε όποιος ο συγγραφέας άφησε να προχωρήσουν, θέλοντας ότι δέν τους ακολουθούσε γύρισαν και τον ρώτησαν τί τό περιεργό έβλεπε σ’ ένα ξερό δέντρο.

— ‘Αλλοιμονο ! άπάντησε θλιβερά ο Σουίφτ. Θά έχω κι’ ενόθ το ίδιο τέλος μ’ αύτό».

‘Η πρόρρησι του δέν άργησε να πραγματοποιηθί, γιατί ο πνευματώδης ‘Αγγλος συγγραφέας, σε λίγον καιρό, πέθανε από παραφροσύνη.

Κόκκαλο ο Αύγουστος.

